

COSMETICA OF PRODUCTEN VOOR DE PERSOONLIJKE VERZORGING

“Iedere Nederlander gebruikt minstens vijf cosmetica producten per dag!” Veel mensen zijn verbaasd over deze uitspraak. En reageren met “Ik gebruik toch geen cosmetica?” of “zoveel producten gebruik ik helemaal niet”.

Het misverstand zit hem in de term ‘cosmetica’. Mensen denken veelal gelijk aan make-up, maar cosmetica omvat zoveel meer! Eigenlijk alle producten die je op je huid, of je haren of tanden aanbrengt om ze schoon te maken, lekker te laten ruiken, er mooi uit te laten zien of om te verzorgen. De term ‘producten voor de persoonlijke verzorging’ dekt de lading beter. Deodorants, tandpasta, anti-zonnebrandmiddelen, douchegel, shampoo, haarkleurmiddel, parfum en gezichtscrème zijn allemaal producten voor de persoonlijke verzorging.

Waar let je eigenlijk op als je een product voor de persoonlijke verzorging koopt? Waarschijnlijk vindt je het belangrijk dat het lekker ruikt en fijn smeert, zorgt dat je roos weg blijft, voorkomt dat je gaatjes krijgt of dat je deodorant je zeker laat voelen op moeilijke momenten.

Van idee naar veilig product

Wat veel mensen niet weten, is dat er speciale wetgeving voor cosmetica is. Het Warenwetbesluit Cosmetische Producten stelt eisen aan cosmetica en de fabrikant zorgt ervoor dat producten voor de persoonlijke verzorging veilig zijn voor gebruik. We volgen een product volgen vanaf het samenstellen tot aan de winkel. Een groot aantal mensen is betrokken bij het product alvorens u het in de winkel aanschaft. Zo maakt u kennis met de formuleerder, de kwaliteitsmanager, de veiligheidsbeoordelaar en de controleurs van de Keuringsdienst van Waren.

HET IDEE

De ontwikkeling van een nieuw cosmetisch product begint met een goed idee. Om te kijken of dat idee ook technisch mogelijk is, worden de eisen aan het product vastgelegd in een briefing. Tijdens deze briefing bespreken productontwikkelaars het type product (bijv. een gezichtscrème), voor wie het product moet zijn (bijv. voor de vitale oudere vrouw) en welke eigenschappen het dient te hebben (bijv. antirimpel). Met deze informatie kan degene die de formule maakt aan de slag. Tijdens dit creatieve proces wordt het product afgestemd op de wensen van de klant. Ook is er al direct contact met andere specialisten om het product straks ook echt veilig en hygiënisch te kunnen maken. Hierover later meer.

Ingrediënten

Een product voor de persoonlijke verzorging, zoals bijvoorbeeld deze gezichtscrème, is een mengsel van verschillende ingrediënten. De verschillende groepen te onderscheiden ingrediënten zijn onder andere:

reinigende ingrediënten: Deze ingrediënten worden ook oppervlakte actieve stoffen genoemd. Dit zijn stoffen die het vuil van je huid kunnen verwijderen.

vocht inbrengende ingrediënten: Dit zijn ingrediënten die zorgen dat het bovenste laagje van de huid vetzig wordt gehouden. Zulke ingrediënten voorkomen dat je een trekkerig gevoel krijgt.

conserveermiddelen: Deze ingrediënten voorkomen dat het product bederft.

emulgatoren: Dit zijn stoffen die verschillende ingrediënten met elkaar verbinden en zorgen dat het product niet gaat schiften.

geurstoffen: Stoffen die het product lekker laten ruiken.

Natuurlijk zijn er veel meer ingrediënten die allemaal een eigen functie hebben in het product, te veel om hier allemaal te noemen¹. Welke ingrediënten precies nodig zijn voor het maken van een specifiek cosmetisch product en welke bij elkaar gebruikt worden, bepaalt de formuleerder².

Zorgvuldige keuze voor uw veiligheid

Niet alle stoffen zijn zomaar toepasbaar in cosmetica. Stoffen die gebruikt worden als geneesmiddel en stoffen die schadelijk zijn voor de mens mogen niet als ingrediënt in cosmetica worden toegepast. Welke stoffen wel en welke niet in cosmetica mogen worden gebruikt, staat vermeld in de cosmetica wetgeving. Bij de wetgeving horen een aantal lijsten. Hierop staan stoffen, die niet gebruikt mogen worden in cosmetica of alleen in beperkte mate. Wanneer de formuleerder een keuze maakt voor bepaalde ingrediënten houdt hij altijd rekening met de eisen die de wetgeving³ hieraan stelt.

Ingrediëntenpaspoort

De ingrediënten die nodig zijn voor het product koopt de cosmeticaproductent bij ingrediëntenleveranciers. Wanneer het product een gezichtscrème voor de oudere vitale vrouw betreft, kiest de formuleerder naast ingrediënten, die de huid verzorgen en beschermen een aantal specifieke ingrediënten die rimpelvorming zal aanpakken. De ingrediënten worden aangeleverd met bijbehorende documenten, eigenlijk een soort paspoort. Het document vertelt om welke ingrediënten het gaat, wat de (chemische) eigenschappen ervan zijn en hoe het veilig gebruikt kan worden bij verwerking in cosmetica.

Wanneer de ingrediënten binnenkomen wordt er gecontroleerd of het inderdaad de juiste zijn en of ze de juiste kwaliteit hebben voor gebruik in cosmetica.

Klein beginnen

Er wordt klein begonnen. Eerst wordt in het lab van het bedrijf een ‘proefmonster’ gemaakt om te zien of het product de juiste eigenschappen bezit. Vervolgens kunnen er nog aanpassingen aan de formule gemaakt worden. Wanneer het product voldoet aan de door de klant gestelde eisen wordt gekeken of het in grotere hoeveelheden gemaakt kan worden in de fabriek..

In de fabriek wordt met grote hoeveelheden gewerkt. De ingrediënten worden bij elkaar gevoegd in grote ketels, waarin ze met elkaar worden gemengd. Van een gezichtscrème wordt, afhankelijk van de grootte van de ketel, tussen de 100 en de 1000 kg tegelijk gemaakt. Dit zijn uiteindelijk vele duizenden potjes!

Controle op de kwaliteit

De kwaliteitsmanager zorgt ervoor dat de productie op een goede en hygiënische manier verloopt. Hiervoor zijn controles tijdens de verschillende fasen van het proces in het leven geroepen. Gecontroleerd wordt of de juiste ingrediënten bij elkaar zijn gedaan en of het eindproduct, de gezichtscrème, voldoet aan de kwaliteitsnorm en er bijvoorbeeld geen besmetting met bacteriën is

¹ Wilt u meer weten over de ingrediënten van cosmetica en hun functies dan verwijzen wij u graag naar de volgende website: http://ec.europa.eu/enterprise/cosmetics/html/cosm_inci_def.htm.

² Hoe producten voor de persoonlijke verzorging worden samengesteld, hoe ze worden gemaakt en hoe ze werken leest u in onze publicatie ‘Cosmetica een wetenschap op zich’. U kunt deze bestellen voor 10 euro excl. verzendkosten bij info@ncv-cosmetica.nl

³ Wanneer u meer wilt weten over de eisen waaraan producten voor de persoonlijke verzorging moeten voldoen voordat ze op de markt mogen worden gebracht verwijzen wij u naar de officiële wetstekst, zoals deze is opgesteld in Europees verband. http://europa.eu.int/eur-lex/nl/consleg/pdf/1976/nl_1976L0768_do_001.pdf

ontstaan. Wanneer het een antizonnebrand product betreft, worden specifieke controles uitgevoerd om de beschermingsfactor vast te stellen alvorens deze op het etiket wordt gezet.

De veiligheidsbeoordelaar

De veiligheidsbeoordelaar, een belangrijk persoon in dit hele proces, is al eerder ter sprake gekomen. Deze beoordelaar is een specialist die verstand heeft van de interactie tussen het menselijk lichaam en de stoffen in het product. Hij of zij beoordeelt of de gezichtscrème met antirimpelwerking veilig gebruikt kan worden door de doelgroep waar het voor gemaakt is. Tijdens de beoordeling wordt rekening gehouden met verschillende factoren. De belangrijkste zijn de eigenschappen van de ingrediënten en de manier waarop het product wordt gebruikt (hoeveel wordt er van het product gebruikt en hoe vaak).

Via berekeningen kan worden vastgesteld of dit product veilig gebruikt kan worden⁴. De veiligheidsbeoordelaar geeft een verklaring af waarin staat dat de gezichtscrème veilig is. In deze verklaring staan de berekeningen en andere informatie die gebruikt is om tot deze conclusie te komen.

Overheidscontrole

Elke fabrikant of importeur van producten voor de persoonlijke verzorging is verplicht om informatie over het product in huis te hebben. Zo kan de overheid controleren of het product juist gemaakt is, of de veiligheid gegarandeerd is en of de onderbouwing van de belofte die het product doet (claim), klopt. Welke informatie beschikbaar moet zijn, ligt vast in de wet. Deze controles worden uitgevoerd door een gespecialiseerde dienst van de Voedsel en Waren Autoriteit/ Keuringsdienst van Waren, die in Groningen gevestigd is. Controleurs van de Keuringsdienst van Waren voeren jaarlijks reguliere controles uit bij bedrijven en doen onderzoek en metingen aan producten in de markt⁵.

Na een opslagperiode zullen de potjes gezichtscrème worden uitgeleverd aan drogist of supermarkt. Wij hopen dat u een indruk hebt gekregen van de manier waarop een product gemaakt wordt en de aandacht die aan de veiligheid van het product wordt besteed. En dat u bij een volgende aanschaf zult denken: Cosmetica daar is goed over nagedacht!

⁴ Om de veiligheidsbeoordelaar te ondersteunen in zijn/haar werk zijn er door het Wetenschappelijk Comité voor Cosmetica richtlijnen opgesteld voor de veiligheidsbeoordeling. De richtlijnen zijn vrij technisch, maar mocht u geïnteresseerd zijn dan kunt u ze vinden op het volgende webadres:

http://europa.eu.int/comm/health/ph_risk/committees/sccp/documents/out242_en.pdf

⁵ De Voedsel en Waren Autoriteit controleert de veiligheid van producten voor persoonlijke verzorging in de Nederlandse markt. U kunt op hun website <http://www.vwa.nl/> informatie vinden over de onderzoeken die zij doen naar de producten. U kiest in het linker menu voor productveiligheid en vervolgens voor infobladen of rapporten - tik als zoekterm cosmetica.